

**KUNTOUTTAVAN HOITOTYÖN
TOIMINTAMALLI
HOITOHENKILÖKUNNAN JA
OMAISTEN TUEKSI
HÄMEENKYRÖN
TERVEYSKESKUKSEN OSASTOLLE**

Kirsi Jaakkola

YAMK, TERVEYDEN EDISTÄMINEN

KUNTOUTTAVA HOITOTYÖ

- ▶ Kuntouttavassa hoitotyössä kuntouttavaa toimintaa suoritetaan osana potilaan perushoidollisia tilanteita.
- ▶ Tavoitteena on tunnistaa ja ehkäistä myös kuntoutumista estäviä riskitekijöitä.
- ▶ Kuntouttavaan hoitotyöhön kuuluu toimintakyvyn sekä psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpito ja palauttaminen.

POTILAAN NÄKÖKULMA

- ▶ Potilaat voivat edesauttaa omaa kuntoutustaan tunnistamalla oman aktiivisuutensa siihen, mitä kuntoutuminen vaatii, toimivat aktiivisesti ja työskentelevät tavoitteiden saavuttamiseksi.
- ▶ Kuntouttavan hoitotyön tavoitteet on hyvä määritellä niin, että potilas voi mahdollisuuksiensa mukaan sitoutua niihin, tavoitteiden tulee olla realistisia ja saavutettavia.

HOITAJAN TOIMINTA

- ▶ Hoitajan ammatillinen toiminta: miten motivoi, antaa palautetta, kannustaa ja tukee potilasta.
- ▶ Potilaan omatoimisuutta tuetaan ja vahvistetaan niin, että hänen puolestaan ei tehdä mitään, mitä hän pystyy itse tekemään.
- ▶ Jos hoitotyöntekijät tekevät potilaan puolesta niitä asioita, mitkä potilas pystyy itsekin tekemään, lisätään potilaan riippuvuutta hoitohenkilökunnasta.
- ▶ Kuntouttava hoitotyö näkyy hoitohenkilökunnan sitoutumisessa johdonmukaiseen ja terveyslähtöiseen toimintaan, sitoudutaan yhteiseen päämäärään ja yhteisiin hoitolinjoihin.

POTILAAN OMAISET

- ▶ Tärkeää, että omaiset otetaan huomioon myös hoidon suunnitteluun ja toteutukseen.
- ▶ Omaisten osallisuuden tulee perustua heidän omaan tahtoonsa ja mahdollisuuksiinsa.
- ▶ Omaiset ovat usein potilaan tilan asiantuntijoita ennen potilaan sairastumista.
- ▶ Omaisten kanssa tehtävä yhteistyö muodostaa parhaat edellytykset sille, että he voivat olla läheisensä tukena kuntouttavan hoitotyön vaiheissa ja myös silloin jos sairaus ei paranekaan.

EHKÄISEVÄT TEKIJÄT

- ▶ Organisaation epäselvät visiot, strategia ja tavoitteet.
- ▶ Mm. henkisen ja ruumiillisen väkivallan kokeminen ja sen uhka sekä vialliset laitteet.
- ▶ Fyysisen työn raskaaksi kokemiseen vaikuttaa työntekijän toimintakyky, fyysinen ja psyykkinen kunto.
- ▶ Henkiseen kuormittavuuteen vaikuttaa työskentely haastavasti käyttäytyvien potilaiden kanssa, työn tulosten vähäisyys, palautteen ja kannustuksen puuttuminen ja työpaikan tulehtuneet henkilösuhteet.
- ▶ Resurssien vähyys, työssä uupuminen, ajan puute, koulutuksen vähäisyys ja esimiehen tuen puute.

OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS

- Kartoittaa hoitohenkilökunnan käsityksiä kuntouttavasta hoitotyöstä.
- Määrittellä osaston kriteerit kuntouttavaan hoitotyöhön.
- Arvioida yhdessä omaisten kanssa osaston kuntouttavan hoitotyön kriteereitä.
- Luoda osastolle kuntouttavan hoitotyön toimintamalli, joka perustui kyselyaineiston tuloksien perusteella määriteltyihin kuntouttavan hoitotyön kriteereihin.

KYSELYTUTKIMUKSEN TULOKSET

- ▶ Ajanpuute
- ▶ Riittämätön henkilökuntaresurssi
- ▶ Kiire
- ▶ Ajoittain negatiivinen työskentelyilmapiiri
- ▶ Eri ammattiryhmien riittämättömyys
- ▶ Epäselvät tavoitteet ja epätietoisuus tavoitteista
- ▶ Hoitajan negatiivinen asenne ja välinpitämättömyys

KYSELYTUTKIMUKSEN TULOKSET

- ▶ Potilaan ja omaisen kielteinen asenne
- ▶ Omaisella eri näkemys potilaan tarpeista
- ▶ Yhteistyö omaisten kanssa: hoidon arviointi, mihin pyritään
- ▶ Hoito- ja kuntoutussuunnitelmien puute
- ▶ Apuvälineiden puute
- ▶ Pitkäjänteisyys puuttuu ajoittain
- ▶ Tehdään puolesta kun on ”kiire” tai hitaasti toimiva potilas
- ▶ Toimintakyvyn arvioinnin vähäisyys
- ▶ Esimiehen kannustuksen ja tuen puute

LOPPUTULOKSENA KUNTOUTTAVAN HOITOTYÖN TOIMINTAMALLI

Kuntouttavan hoitotyön toimintamalli
tukee kuntouttavan hoitotyön
toteuttamista sekä potilaiden ja omaisten
voimavarojen käyttöä hoitotyössä.

LOPPUTULOKSENA KUNTOUTTAVAN HOITOTYÖN TOIMINTAMALLI

Yhtenäistää osaston kuntouttavan hoitotyön toteutusta, vahvistaa osastolla työskentelevän hoitohenkilökunnan osaamista ja toimii uuden työntekijän perehdytyksen tukena.

Mallin avulla myös opiskelijat saavat tietoa kuntouttavasta hoitotyöstä.

JATKOTUTKIMUKSET

- Selvittää millainen yhteys kotiin siirtyneen potilaan toimintakyvyllä ja hänen taustatekijöillään on siihen, että potilas palaa sairaalahoitoon hyvin nopeasti edellisen hoitojakson päätyttyä.
- Potilaiden ja omaisten näkökulma kuntouttavaan hoitotyöhön ja toteutuvaan yhteistyöhön, miten omaiset toivovat yhteistyötä kehitettävän.

Kiitos

